

ZÁRÓJELENTÉS

**2010-382-5
vasúti baleset**

**Órbottyán és Vácrátót állomások között
2010. augusztus 21.**

2422 sz. vonat

A szakmai vizsgálat célja a súlyos vasúti balesetek, a vasúti balesetek és a váratlan vasúti események okainak, körülményeinek feltárása, és a hasonló esetek megelőzése érdekében szükséges szakmai intézkedések kezdeményezése, valamint javaslatok megtétele. A szakmai vizsgálatnak semmilyen formában nem célja a vétkesség vagy a felelősség vizsgálata és megállapítása.

Jelen vizsgálatot

- a légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kbt.),
- a súlyos vasúti balesetek, a vasúti balesetek és a váratlan vasúti események szakmai vizsgálatának részletes szabályairól szóló 7/2006. (II.27.) GKM rendelet,
- illetve a Kbt. eltérő rendelkezéseinek hiányában a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával folytatta le a Közlekedésbiztonsági Szervezet.

A Kbt. és a 7/2006. (II.27.) GKM rendelet együttesen az Európai Parlament és a Tanács 2004/49/EK irányelve (2004. április 29.) a közösségi vasutak biztonságáról valamint a vasúttársaságok engedélyezéséről szóló 95/18/EK tanácsi irányelv és a vasúti infrastruktúrapacitás elosztásáról, továbbá a vasúti infrastruktúra használati díjának felszámításáról és a biztonsági tanúsítványról szóló 2001/14/EK irányelv módosításáról (vasútbiztonsági irányelv) szóló uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálják.

A Közlekedésbiztonsági Szervezet illetékessége a 278/2006.(XII.23.) Korm. rendeleten alapul.

Fenti szabályok szerint

- A Közlekedésbiztonsági Szervezetnek a súlyos vasúti balesetet ki kell vizsgálnia.
- A Közlekedésbiztonsági Szervezet mérlegelési jogkörében eljárva kivizsgálhatja azokat a vasúti baleseteket, illetve váratlan vasúti eseményeket, amelyek megítélése szerint más körülmények között súlyosabb következményű balesethez vezethettek volna.
- A szakmai vizsgálat független a közlekedési baleset, illetve az egyéb közlekedési esemény kapcsán indult más közigazgatási hatósági, szabálysértési, illetve büntetőeljárástól.
- Jelen Zárójelentés kötelező erővel nem bír, ellene jogorvoslati eljárás nem kezdeményezhető.

A Vizsgálóbizottság tagjaival szemben összeférhetetlenség nem merült fel. A szakmai vizsgálatban résztvevő személyek az adott ügyben indított más eljárásban szakértőként nem járhatnak el.

A Vb köteles megőrizni és más hatóság számára nem köteles hozzáférhetővé tenni a szakmai vizsgálat során tudomására jutott adatot, amely tekintetében az adat birtokosa az adatközlést jogszabály alapján megtagadhatta volna.

Jelen zárójelentés

alapjául a Vb által készített, a KBSZ főigazgatója által elfogadott és az észrevételek megtétele céljából – rendeletben meghatározott – érintettek számára megküldött zárójelentés-tervezet szolgált.

A zárójelentés-tervezet megküldésével egyidejűleg a KBSZ főigazgatója értesítette az érintetteket a záró megbeszélés időpontjáról, és arra meghívta az érintett személyeket, szervezeteket.

A 2011. augusztus 9-én megtartott záró megbeszélésen a Pest Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelősége, Ütügyi Osztály képviselője jelen volt. Észrevételt előzetesen, írásban nem tett senki.

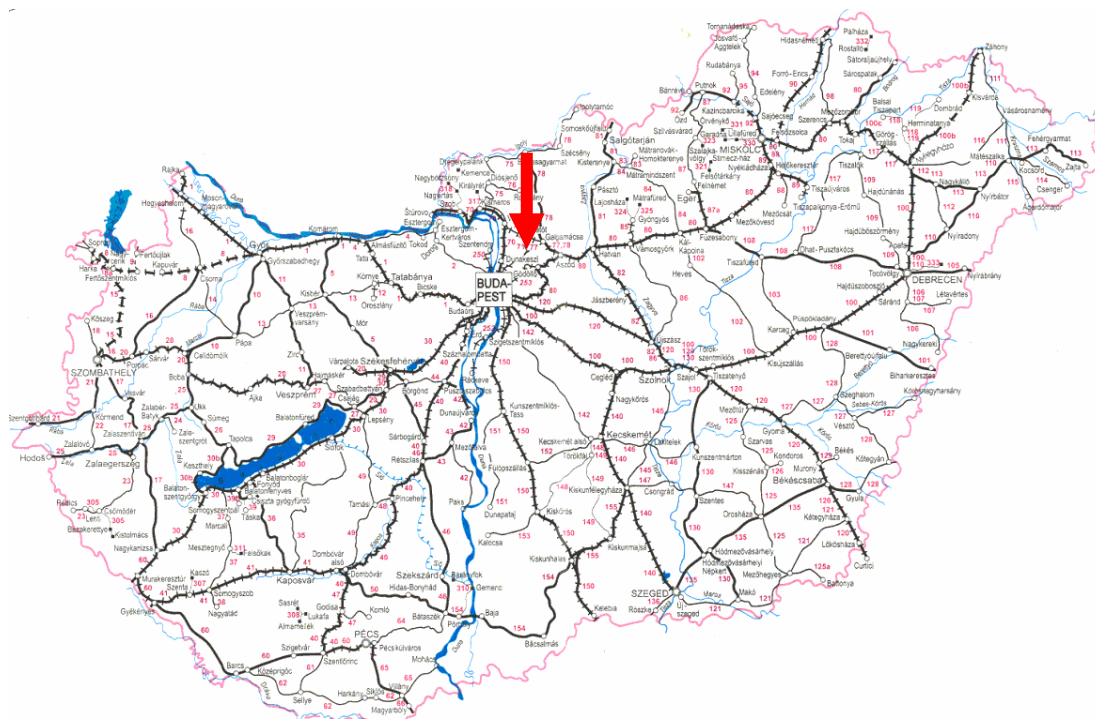
MEGHATÁROZÁSOK ÉS RÖVIDÍTÉSEK

CSM	A vezetőálláson a mozdonyvezető egyedül teljesít szolgálatot („csak mozdonyvezető”)
KBSZ	Közlekedésbiztonsági Szervezet
Kbvt.	A légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény
MÁV Zrt.	Magyar Államvasutak Zártkörűen Működő Részvénytársaság
MÁV-START Zrt.	MÁV-START Vasúti Személyszállító Zártkörűen Működő Részvénytársaság
psz.	pályaszám
Vb	Vizsgálóbizottság
VBO	MÁV Zrt. Biztonsági Igazgatóság, Területi Vasútbiztonsági Osztály
PMKH-UO	Pest Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelősége, Útügyi Osztály

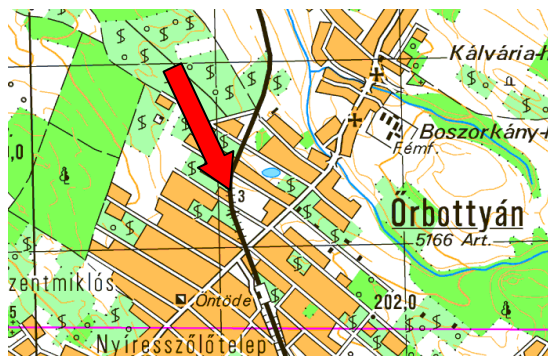
ESET ÖSSZEFOGLALÁSA

Az eset kategóriája	vasúti baleset
Az eset jellege	baleset vasúti átjáróban
Az eset időpontja	2010. augusztus 21. 10 óra 04 perc
Az eset helye	Órbottyán-Vácrátót között, 235+95 sz. szelvény
Vasúti rendszer típusa	országos
Mozgás típusa	személyszállító vonat
Az eset kapcsán elhunytak/ súlyosan sérültek száma	0 / 1
Pályahálózat működtető	MÁV Zrt.
Rongálódás mértéke	A motorvonat megrongálódott, a közúti jármű totálkáros lett
Érintett vonat száma	2422
Üzemeltető	MÁV-START Zrt.
Nyilvántartó állam	Magyar Köztársaság

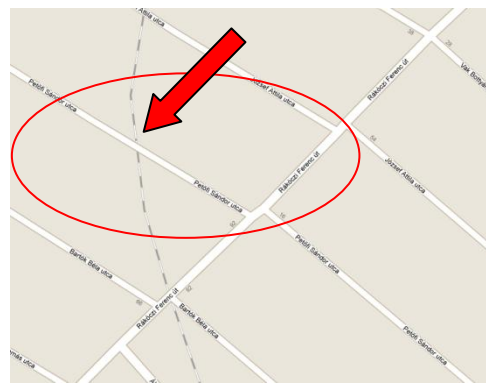
Az eset helye

1. ábra: A baleset helye Magyarország területén

2. ábra
A baleset közelebbi helye

3. ábra
Az útátjáró környezetében lévő utcák

Bejelentések, értesítések

A KBSZ ügyeletére az esetet 2010. augusztus 21-én 10 óra 31 perckor (a bekövetkezés után 37 perccel) jelentette a MÁV Zrt. hálózati főüzemirányítója.

Vizsgálóbizottság

A KBSZ főigazgatója a vasúti közlekedési baleset vizsgálatára 2010. augusztus 21-én az alábbi Vizsgálóbizottságot jelölte ki:

vezetője	Gula Flórián	balesetvizsgáló
tagja	Nyári Zoltán	balesetvizsgáló
	dr. Máté Róbert	orvos szakreferens

Dr. Máté Róbert Vb tagsága 2011. május 30-án megszűnt.

Az eseményvizsgálat áttekintése

A Vb 2010. augusztus 27-én helyszíni szemlét tartott.

A vizsgálat során a Vb

- az általa szükségesnek vélt dokumentumokat bekérte, azokat megkapta,
- az infrastruktúra üzemeltetőjétől tájékoztatást kért és kapott,
- a Rendőrségtől tájékoztatást kért és kapott.

Az eset rövid áttekintése

2010. augusztus 21-én 10 óra 04 perckor az Órbottyán állomásról szabályszerű jelzőkezelés mellett kihaladó 2422 személyszállító vonat (BDV 020 psz. motorvonat) ütközött egy személygépkocsival, amely a 235+95 sz szelvényben lévő nem biztosított útátjáróban behaladt elé. A vonat a gépkocsit az ütközés következtében a vasúti pálya mellé kilökte.

A baleset következtében a személygépkocsi vezetője súlyos sérülést szenvedett, és mentőhelikopter szállította a váci kórházba.

A motorvonatban kb. 1,2 millió forintos kár keletkezett, a gépkocsi totálkáros lett.

A Vb megállapította, hogy

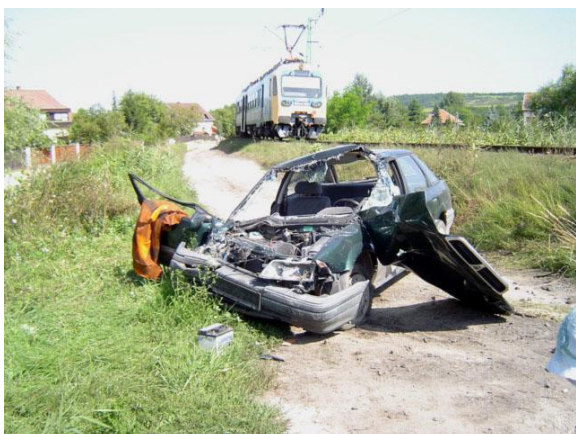
- a közúti jármű haladási iránya felől a balesetben részes 2422 sz. vonat közlekedési iránya felé a csökkentett rálátási háromszög biztosítva volt,
- a vasúti jármű a megengedett sebességnek megfelelően közlekedett.

A Vb a baleset bekövetkezését a gépkocsi vezetőjével kapcsolatban felmerült emberi tényezőre vezette vissza.

1 TÉNYBELI INFORMÁCIÓK

1.1 Az esemény lefolyása

2010. augusztus 21-én 10 óra 04 perckor, az Órbottyán felől Vácrátót felé közlekedő 2422 sz. vonat, Órbottyán település belterületén, a 235+95 sz. szelvényben lévő, nem biztosított útátjáróban ütközött egy személygépkocsival. A vonat eleje az ütközés után az 236+92 sz. szelvényben állt meg. A vonat a járművet a vonat haladását tekintve bal oldalra kilökte. Az esemény következtében a gépkocsivezető súlyos sérüléseket szenvedett, mentőhelikopterrel szállították kórházba. A személygépkocsi totálkáros lett (4. ábra), a motorvonat szolgálatképtelenné vált (5. ábra). A vonaton utazók illetve a vonatszemélyzet közül senki sem sérült meg.

4. ábra:
A totálkáros gépkocsi

5. ábra:
A vezérlőkocsi rongálódásai

1.2 Személyi sérülés

Sérülések	Személyzet	Utások	Útátjáró használók	Egyéb
Halálos	-	-	-	-
Súlyos	-	-	1	-
Könnyű	-	-	-	-

1.3 Vasúti járművek sérülése

A vonatot továbbító 50 55 2105 004-5 psz. vezérlőkocsi bal eleje megrongálódott. A vasúti jármű szolgálatképtelenné vált.

1.4 Infrastruktúrában keletkezett kár

Az infrastruktúrában nem keletkezett kár.

1.5 Egyéb kár

A személygépkocsi javíthatatlanná vált.

1.6 Az érintett személyek adatai

1.6.1 A 2842 számú vonat mozdonyvezetője

Kora	45 év (MÁV TRAKCIÓ Zrt.)
Neme	férfi
Szakképesítése	Országos közforgalmú vasúti dízel- és villamosmozdony vezető
Orvosi alkalmassági érvényessége	2011. június
Vonalismeret	érvényes
Típusismeret	érvényes

1.7 A vonat jellemzői

Vonatszám	2422
Vonat neve	Személyszállító vonat
Vonattovábbítás módja	CSM
Motorvonat pályaszáma	BDVmot-020
Motorvonat tulajdonosa	MÁV-START Zrt.
Vonathossz	104 m
Elegytömeg	207 t
Előírt fékszázalék	73%
Tényleges fékszázalék	123%

2422 SZ VPE:2009/38839/0		17		2424 SZ VPE:2009/3884					
3	4	5	6	7	8	9	1	2	3
*	4	9	04	05	60/60	3,1	Budapest-Nyugati - 0E	*	
	3		08	09	80/80	2,9	Rákospalota - 0A	*	
*	3		12	15		1,8	Istvántelek mh. _____	*	
	2		17	18		1,7	Rákospalota-Újpest 0A	*	
	5		23	24		3,7	R.palota-Kertváros mh. _____	*	
*	4		28	31		2,4	Alagimajor mh. _____	*	
	3		34	34		1,0	Fót _____ ^	*	
	2		36	37		1,3	Fótújfalú mh. _____	*	
*	4		41	41	60	3,1	Fótfürdő mh. _____	*	
	4		45	46		4,0	Csomád _____	*	
*	3		49	51	60	1,4	Ivacs mh. _____	*	
	2		53	54		1,6	Veresegyház _____ ^	*	
	2		56	57		1,7	Erdőkertes mh. _____	*	
*	3	10	00	10	01	1,1	Vicziántelep mh. _____	*	
	5		06	06		4,4	Órbottyán _____ ^	*	
	2		08	09		1,1	Rudnaykert mh. _____	*	
*	3		12	13		2,3	Váchartyán mh. _____	*	
	2		15	15	80	1,6	Vácrátót _____ ^	*	
*	3		18	19	80	3,0	Csőreg mh. _____	*	
	3		22	23	80	2,7	Máriaudvar mh. ipvk. _____	*	
F	3	10	26			1,7	Vác-Alsóváros mh. _____	F	
Menettartam: 01:26 (47,8 km)					Menettartam: 1				

6. ábra: a vonat menetrendje

1.8 Az infrastruktúra leírása

1.8.1 Vasúti pálya

A vasúti pálya a balesetben nem játszott szerepet, részletes leírása nem szükséges.

1.8.2 Közút

A vasúti pályát Órbottyán település belterületén a Petőfi utca keresztezi. A vasúti pálya ezen a szakaszon töltésen fut, ezért az átjáróba kb. 6 méter hosszú, kb. 2 méter szintkülönbségű, erős emelkedőn kell felhajtani. Az úttest földút volt, a vasúti pálya mindkét oldalán kb. 4 méter hosszban erősen töredezett, gödrös aszfaltburkolat van. (8. ábra)

Az emelkedő miatt a vasúti átjáró másik oldaláról érkező jármű csak a szokásos megállási helyről érzékelhető, az átjáróhoz közelítve azonban nem.

A közúton közlekedőket mindkét irányból egy-egy vasúti átjáró kezdete jelzőtábla figyelmezteti a közút-vasút szintbeli keresztezésre. A gépkocsi érkezési irányából ez a tábla törött.

7. ábra:

A csökkentett rálátási háromszög szabad

8. ábra:

Az útátjáró csatlakozási szakaszának burkolata

1.8.3 Láthatóság a közútról

A **csökkentett rálátási háromszög** biztosított a közútról a vonat érkezési iránya felé. (7. ábra), a **teljes rálátási háromszög** azonban nem.

1.8.4 Biztosítóberendezés

Az útátjáró műszakilag nem volt biztosítva, térközbiztosító berendezés nincs.

1.9 Állomási adatok

Az állomás kialakítása, vágányhálózata az eseményben nem játszott szerepet, leírásuk nem szükséges.

1.10 Vasúti járművek adatrögzítői

A 2422 sz. vonatot továbbító motorvonat TELOC RT 12 típusú sebességmérő berendezéssel van felszerelve, mely jól működött. A menetíró szalag kiértékelését a MÁV-TRAKCIÓ balesetvizsgálója végezte.

1.11 Kommunikációs eszközök

A kommunikációs berendezések az esemény lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.12 Meteorológiai adatok

A baleset idején derült, meleg idő volt, a hőmérséklet 30 Celsius-fok volt.

1.13 A túlélés lehetősége

A mentőegységek értesítése rendben megtörtént, a mentés nem szenvedett késedelmet. A baleset súlyos sérültjét mentőhelikopter szállította kórházba.

1.14 Próbák és kísérletek

A Vb a vizsgálat során próbákat és kísérleteket nem folytatott.

1.15 Érintett szervezetek / a munkaszervezés jellemzése

Az érintett szervezetek, a munkaszervezés jellemzői az eset bekövetkezésére nem voltak hatással, ezért azok elemzése nem szükséges.

1.16 Szabályok és szabályzatok

A KRESz (1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet) 39.§ rögzíti a vasúti átjárón való áthaladás szabályait:

39. § (1) A vasúti átjárót megközelíteni csak fokozott óvatossággal szabad. A vasúti átjáró megközelítésekor, illetve a vasúti átjárón történő áthaladás során eleget kell tenni a vasúti átjáró biztosítására szolgáló közúti jelzéseknek.

[...]

(3) A vasúti átjáró előtt a 98., 99., 99/a. vagy 99/b. ábra szerinti jelzésnél, vagy a megállás helyét jelző útburkolati jel előtt meg kell állni, ha

a) bármely irányból vasúti jármű közeledik,

[...]

1.17 Kiegészítő adatok

A balesetben részes gépkocsivezető és egy később, a közelben egy másik, de hasonló kialakítású átjáróban történt baleset másik érintettje aláírás-gyűjtést kezdeményezett, amelyben kérték az útátjáró közlekedésre alkalmasabbá tételét (csatlakozó útfelület burkolata, útátjáró biztosítási módja stb.). Az összegyűjtött aláírásokat 2011. január 21-én Órbottyán Nagyközség Önkormányzata és a MÁV Zrt. részére egy levél kíséretében megküldték, valamint másolatban a Vb rendelkezésére bocsátották.

1.18 Korábbi hasonló esemény

Ebben az útátjáróban korábban hasonló eseményt a KBSZ nem vizsgált.

Órbottyán belterületén a 242. sz. szelvényben lévő, hasonló kialakítású útátjáróban 2010. október 26-án egy személygépkocsi személyvonattal ütközött össze. A KBSZ az eseményt, amelynek személyi sérültje nem volt, 2010-498-5 számon tartja nyilván.

2. ELEMZÉS

2.1 A vonat haladása

A 2422 sz., Budapest Nyugati pályaudvar és Vác állomások között közlekedő személyszállító vonat 2010. augusztus 21-én menetrendszerű időpontban indult Órbottyán állomásról. A vonatot a mozdonyvezető folyamatosan gyorsította 57 km/h sebességre.

Órbottyán állomást elhagyva, a 235+95 sz. szelvényben lévő, nem biztosított útátjáróban egy személygépkocsi a bal oldalról a vonat elé hajtott. A mozdonyvezető elmondása szerint kb. 30-40 méter távolságról észlelte a személygépkocsit, azonnal gyorsfékezést alkalmazott, de az ütközést nem tudta elkerülni. A mozdonyvezető reakcióideje, és a fékhatás kialakulásához szükséges idő miatt a vonat sebessége jelentősen nem csökkent, az ütközés kb. 50-55 km/h sebességnél következett be. Az ütközést követően a vonat kb. 110 méterre állt meg.

A mozdonyvezető a vonatra, illetve a pályára megengedett sebességet, amely 60 km/h volt, nem lépte túl.

2.2 A gépkocsi haladása

A gépkocsi az útátjárót megközelítette, és a mozdonyvezető elmondása szerint megállás és elsőbbségadás nélkül behaladt az útátjáróba, ahol összeütközött a vonattal.

2.3 Az útátjáró kialakítása

A Vb vizsgálta az útátjáró kialakítását. Megállapította, hogy

- a közeledő vonatot a gépkocsivezetőnek észlelnie kellett volna, mert a csökkentett rálátási háromszög ebből az irányból biztosított volt;
- az útátjáró előtt és után a csatlakozó közút felülete töredezett, azon kátyúk, gödrök vannak, melyek kikerülése, az azokon való haladás önmagában is veszélyes, továbbá leköti a járművezető figyelmét, így nehezíti a másik veszélyforrás — az esetlegesen közlekedő vasúti jármű — megfigyelését, észlelését.
- az ívben fekvő vasúti pálya belső oldala felől érkezők felé nincs biztosítva a csökkentett rálátási háromszög a vasúti pályára a pálya melletti nádas növényzet miatt.(9. ábra)

9. ábra: A vasúti pálya láthatósága a Rákóczi Ferenc utca felől

A felsorolt hiányosságok megszüntetése érdekében a Vb Biztonsági Ajánlást ad ki az útátjáró kialakításával kapcsolatosan.

2.4 Orvosi szakvélemény

A Vb a személygépkocsi vezetőjét meghallgatta, aki elmondta, hogy egyes időszakokban, egyes évszakokon belül nem lehet a KRESZ szabályait betartani a meglévő útviszonyok és egyéb körülmények miatt. Pl.: télen, a jeges úton nem lehet az emelkedőn megállni a tábla előtt; nyáron a kátyúban lévő folyóhomok miatt kipöröghet a kerék és a mély kátyú leszakíthatja a kipufogót, ezért egyik irányban sem lehet egyenesen felfelé haladni az emelkedőn. Az útátjárót, és annak környezetét ismerte.

A baleset létrejöttében emberi tényező játszott szerepet. A figyelem irányultsága nem a közlekedési helyzetre koncentrált, a járművezető figyelmét a gépjármű vezetés feladatának technikai megoldása vonhatta el.

3. KÖVETKEZTETÉSEK

3.1 Az eset bekövetkezésével közvetlen összefüggésbe hozható ténybeli megállapítások

- A közúti jármű a közeledő vonat ellenére hajtott a vasúti átjáróba.
- A közút felől a vasúti átjáró kezdetét jelző tábla a gépkocsi érkezési iránya felől sérült.
- A Vb a balesetben részes 2422 számú vonatnál sebességtúllépést nem állapított meg.

A baleset bekövetkezését a Vb a gépkocsi vezetőjével kapcsolatos emberi tényezőre vezeti vissza.

3.2 Az eset bekövetkezésével közvetetten összefüggésbe hozható ténybeli megállapítások

A vasúti útátjáróhoz csatlakozó út felülete töredezett, kátyús és a közúti járművek közlekedését megnehezíti. Ez önmagában is veszélyes, továbbá a járművezető figyelmét elvonja a vasúti jármű megfigyeléséről.

3.3 Az eset bekövetkezésével összefüggésbe nem hozható, kockázatnövelő tényezők

A balesettel összefüggésben a Vb illet nem állapított meg.

4 BIZTONSÁGI AJÁNLÁS

BA01-2010-382-5: *A vizsgálat során a Vb azt tapasztalta, hogy a 71. sz. vasútvonalon Órbottyán és Vácrátót állomások között a 235+95. sz. szelvényben lévő, nem biztosított útátjárónál lévő aszfaltburkolat töredezett, kátyús, az azon való haladás elvonhatja a járművezető figyelmét a közút-vasút keresztezésről; a „Vasúti átjáró kezdete” KRESZ-tábla törött; valamint a Rákóczi Ferenc utca felől érkező járművek esetén a csökkentett rálátási háromszög nem biztosított a pálya melletti nádas-bokros növényzet miatt.*

A Vb javasolja, hogy a Pest Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelősége vizsgálja meg az útátjáró kialakítását, és a vizsgálat megállapításai alapján tegye meg a szükséges intézkedéseket a hiányosságok megszüntetése érdekében.

Az ajánlás végrehajtása esetén az útátjáró megjelölése, a szabad rálátás, és a csatlakozó út burkolatának megfelelő állapota az útátjáróban való közlekedést biztonságosabbá teszi.

4.1. Észrevételek, vélemények

A záró megbeszélésen a PMKH-UO képviselője átadta az ÚT/566/3/2011. sz. Határozatot, amely az útátjáró kialakítására vonatkozó előírásokat tartalmazza a jövőben várható vonalkorszerűsítési munkákkal kapcsolatosan. Ez a határozat 1-5. pontjai közúti jelzőtáblák kihelyezéséről és útburkolati jel felfestéséről; a 6-7. pont az út burkolatának kialakításáról; a 8. pontja a csökkentett rálátási háromszög biztosításáról rendelkezik.

A záró megbeszélésen a Vb jelezte, hogy a vonal-korszerűsítés befejezéséig is szükségesnek tartja a Biztonsági ajánlásban javasolt karbantartási munkák elvégzését.

A Vb felvetésére a PMKH-UO képviselője e-mailben azt a tájékoztatást adta, hogy egyes hiányosságok megszüntetése az 1988. évi I. törvény 34.§ alapján a közútkezelő kötelessége, azonban jogszabályi felhatalmazás hiányában, kötelezettséget megállapítani, határidőt előírni nem tud.

A Vb továbbra is fenntartja BA01-2010-382-5 sz. Biztonsági ajánlását, és szükségesnek tartja az abban felsorolt mielőbbi hiányosságok megszüntetését.

A Vb a Biztonsági Ajánlással kapcsolatosan az NKH képviselőivel egyeztetést tartott. Az ott elhangzottak alapján a Biztonsági ajánlást fenntartja, és annak címzettjei közé Órbottyán Nagyközség Önkormányzatát, mint közútkezelőt is beemeli, és részére is megküldi a Zárójelentést további intézkedések megtétele céljából.

Budapest, 2011. október 26.

Gula Flórián
Vb vezetője

Nyári Zoltán
Vb tagja